

... A LES FONTETES

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la serra
de mariola

butlletí quadrimestral del parc natural de la serra de mariola
núm. 13, primavera-estiu (maig-agost) 2021

Borinot sobre til·ler florit [foto: M. Vives]

SUMARI

02 EDITORIAL

03 MANTENIMENT I CONSERVACIÓ

Alguns dels treballs realitzats a
l'inici de l'estiu

04 PROJECTES SINGULARS

Conclusió del servei de trituració
de restes agrícoles

05 INTERPRETACIÓ I EDUC.AMBIENTAL

Algunes de les activitats dutes a
terme entre la primavera i l'estiu

06 INCIDÈNCIES

Situacions d'alerta per onades de
calor i mesures aplicades

07 PER CONÉIXER, PER CONSERVAR...

... i ja toca parlar una mica de
les papallones

08 ALTRES ESDEVENIMENTS

Reunió de la Junta Rectora del
Parc Natural

EDITORIAL

En la gestió de l'espai natural protegit es presenten diferents dualitats, per una banda es pretén habilitar els paratges per al seu ús i gaudi general de residents o visitants, per altra mantindre o millorar els ecosistemes naturals cap al seu òptim de conservació, o també divulgar les bondats de la natura i al mateix temps reservar determinats valors i condicionar les accions o els hàbits que els puguin afectar. És així com es justifica la necessitat de gestionar els espais naturals, sense oblidar la seua finalitat de gestió per a la conservació.

Com ja es va voler transmetre fa un temps, la idea de la conservació no s'ha de veure com un capritx, sinó que s'ha de fer visible la seua necessitat fins i tot des d'una perspectiva egoista personal. S'insisteix que els valors naturals no es troben ocults ni són parcel·la exclusiva de la comunitat científica. La major dificultat resideix en com transmetre de manera efectiva i majoritària un missatge aclaridor sobre els beneficis que aporten els ecosistemes més propers, la nostra dependència i la necessitat de preservar-los. I que per això, la regulació dels usos i els aprofitaments és el preu que cal assumir.

[Foto: EMC del PN]

TREBALLS DE MANTENIMENT I CONSERVACIÓ DESTACATS

Alguns dels treballs realitzats a l'inici de l'estiu

En aquesta època de l'any es duen a terme la majoria dels desbrossaments selectius de vegetació arbustiva i herbàcia, com a actuació en el context de la prevenció d'incendis, el manteniment d'infraestructures i la seguretat en general, i que tenen com a escenari diferents punts d'interés, equipaments d'ús públic i vies de comunicació, algunes pistes forestals i camins rurals, o assegadors. En aquest sentit, cal descriure que ja fa un temps que al Parc Natural es va ajustar el criteri, diguem productiu, amb el component ambiental o ecosistèmic; açò és que es pretén deixar complir al màxim el cicle fenològic de la majoria de les espècies, la qual cosa obliga a un retard en l'inici de les tasques de desbrossament, com a pauta de gestió per a la conservació, fomentant la biodiversitat i els serveis com la pol·linització, etc. Paral·lelament s'ha treballat en el manteniment de les principals rutes del Parc Natural, com la ruta blava (bosc de ribera a la capçalera del riu Vinalopó) i la ruta verda (restauració de la senda de les caves), i s'ha col·laborat activament en el control de flora invasora (principalment *Ailanthus altissima* i *Robinia pseudoacacia*).

PROJECTES SINGULARS

Conclusió del servei de trituració de restes agrícoles

Com ja es va descriure en l'anterior número, recordem que aquest servei té doble intenció. Per un costat el benefici que els reporta als xicotets agricultors, el producte orgànic que resulta de la trituració, ja que actua com a protector i com adob per al terreny. Per altre, el més determinant per a l'Administració, en concepte de prevenció d'incendis. Com indiquen les conclusions dels informes d'incendis, un elevat percentatge de les causes que s'originen a la serra, es donen a conseqüència de negligències o causes accidentals; es pretén reduir al màxim la pràctica habitual de les cremes en l'àmbit forestal i l'interior dels espais naturals. Potser resulte també important la reducció de l'emissió de 'fums' contaminants. Així, ha conclòs el servei en aquesta anualitat al PN de la Serra de Mariola amb l'atenció a 81 propietaris durant un període de 19 setmanes, l'execució del servei a més d'un centenar de parcel·les cadastrals de diferents grandàries, en conjunt, i 147,20 tones de biomassa triturada amb l'estimació de 96,3 tones de CO₂ no emeses a l'atmosfera.

En l'apartat de comunicació, el servei de trituració va ser protagonista del programa Terra Viva d'À Punt emès el 17 de març.

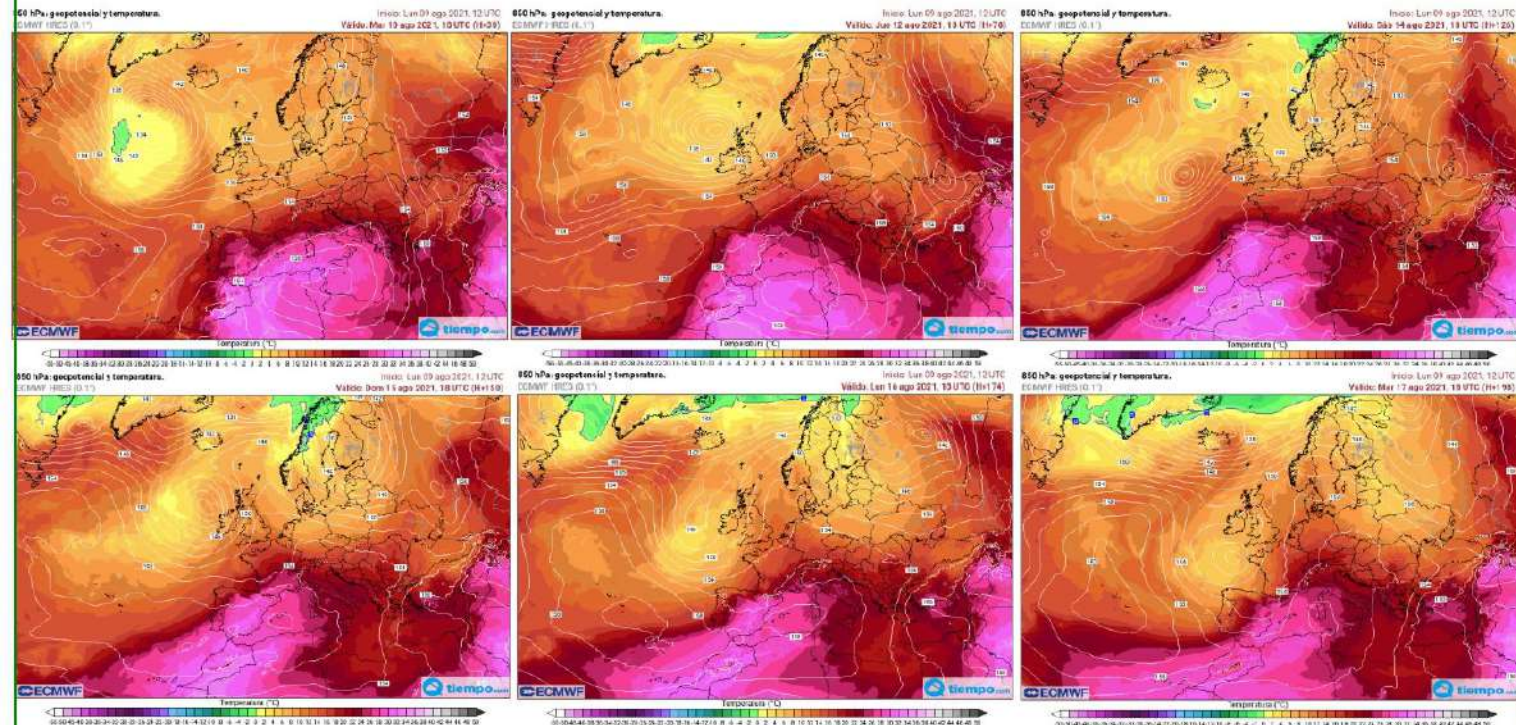

[Foto: segon cicle]

INTERPRETACIÓ DEL PATRIMONI I EDUCACIÓ AMBIENTAL

Algunes de les activitats dutes a terme entre la primavera i l'estiu

A la primavera i també especialment després de la Pasqua, es van dur a terme moltes de les activitats concertades amb grups escolars, dins de projectes educatius concrets que han estat desenvolupant-se en aquest curs, amb el servei ofert pel Parc Natural en aquest apartat del programa. Es pot destacar, entre d'altres, el projecte de centre amb el CPEE Tomàs Llàcer d'Alcoi, o el de Secundària del col·legi Sant Roc amb espècies protegides, abans amb el cranc de riu i ara amb l'ofegabous i el *Triops* sp. (encara que no es van poder realitzar les eixides desitjades). Com a punt curiós, es pot dir que amb la situació derivada de la pandèmia que hi havia a principi de curs, no es van programar massa activitats des dels centres educatius, en canvi en aquest moment es va veure l'oportunitat de fer eixides amb els alumnes i en general, s'ha intuït que els parcs naturals han sigut una destinació demandada. A l'estiu es va prestar una col·laboració amb l'escola d'estiu del municipi d'Agres. Quant a les activitats planificades, no es va faltar a l'efemèride del Dia Europeu dels Parcs, amb una ruta molt participativa dins de les limitacions, per a gaudir de la primavera, i a l'estiu un itinerari ornitològic i una jornada de jocs per a tota la família. Però... llàstima, moltes circumstàncies van obligar a la suspensió d'altres activitats com es detalla al següent apartat.

[Font: captura tiempo.com, informe UT-902, DG Prevenció d'IF]

INCIDÈNCIES

Situacions d'alerta per onades de calor i mesures aplicades

Amb el protocol establert dins de l'anomenada unitat de gestió Mariola-Font Roja per als dies «d'Alerta 3» en el context de la normativa sectorial forestal i per instrucció interna, una de les activitats estrella planificada per a aquest estiu va haver de ser suspesa (itinerari guiat de la posta de sol a l'eixida de la lluna plena, previst per al pleniluni del 23 de juliol)... una llàstima aquesta coincidència en aquesta data. Però la situació amb més ressò, es va produir al voltant del cap de setmana del 14 i 15 d'agost. Amb els avisos especials emesos per l'Agència Estatal de Meteorologia, les Conselleries competents en justícia i en medi ambient, van adoptar unes mesures extraordinàries mitjançant Resolució (DOGV de 12/08/2021). Aquestes importants restriccions de moltes activitats van tindre una especial afecció a 15 parcs naturals de la xarxa, inclòs aquest, on pràcticament es va limitar el trànsit, amb les excepcions establides a la disposició. El 16 d'agost es va posar fi a l'aplicació d'aquestes mesures extraordinàries en tot el territori valencià. Des de la direcció del Parc Natural es va fer públic l'agraïment a la ciutadania per la col·laboració respectant majoritàriament aquestes mesures restrictives. Caldrà considerar en finalitzar aquest estiu si, per bé, aquesta situació extrema va ser puntual, sense durada prolongada o rèpliques.

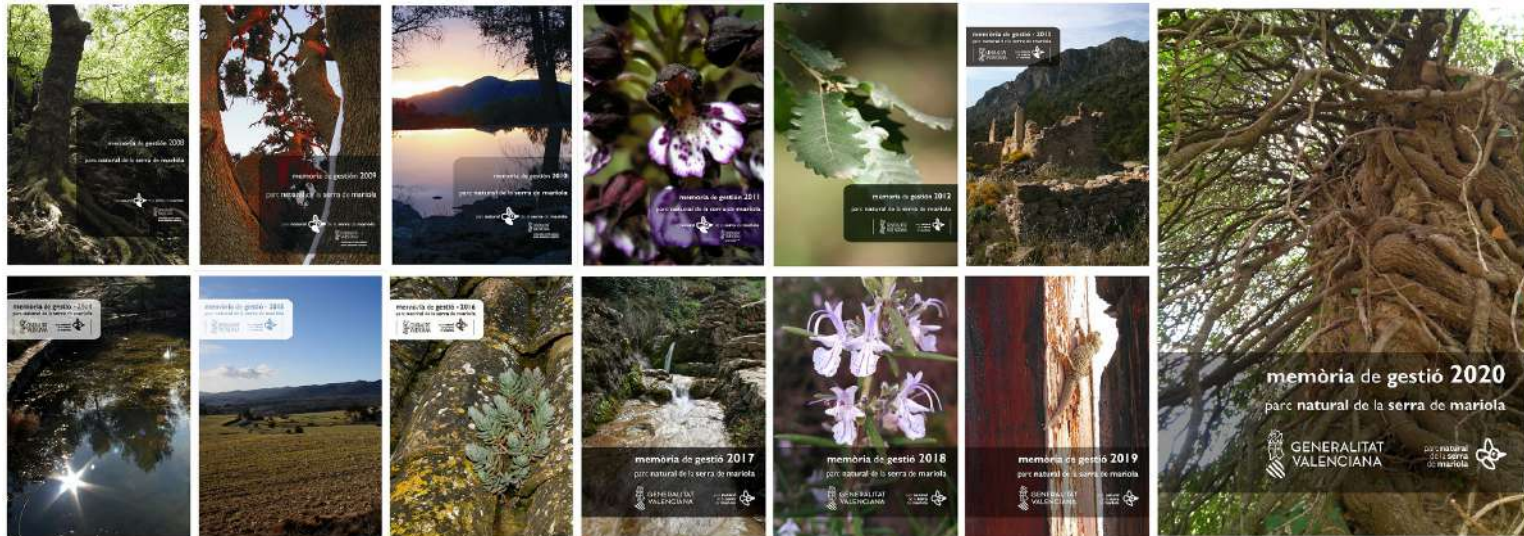

Iphiclus feisthomerii [foto: M. Vives]

PER CONÉIXER, PER CONSERVAR...

... i ja toca parlar una mica de les papallones

Ha cridat l'atenció enguany com molts visitants i veïns han preguntat amb certa sorpresa per l'abundància de papallones en les seues passejades pels camins de la serra. Motiu perfecte per a afermar la importància d'aquests bitxets. Les papallones en general solen causar admiració, sobretot pel valor estètic, l'espectacularitat dels colors i els dissenys d'algunes d'elles, el seu vol... però també hi ha d'altres que no compten amb la mateixa reputació, com pugen ser les arnes, d'hàbits nocturns i altres. I cal no oblidar que les erugues, sent el mateix ésser viu, tampoc es veuen amb els mateixos ulls. Cert és que algunes espècies poden causar danys en determinades circumstàncies, i cert és també que n'hi ha espècies amenaçades que abanderen la sensibilització per la conservació. El cas és que les papallones són un dels grups amb més riquesa d'espècies i bioindicadors de la salut dels ecosistemes, per ser fonamentals en les cadenes tròfiques i com a pol·linitzadors de primer ordre dependents de les seues plantes nutrícies. Les papallones han despertat l'interés tradicionalment en l'afició a la fotografia de la natura, i recentment la premsa ha mostrat també l'interés divulgatiu en la seua observació a alguns dels nostres parcs naturals com el de la Serra de Mariola (ex. reportatge a Las Provincias).

ALTRES ESDEVENIMENTS

Reunió de la Junta Rectora del Parc Natural

El dia 31 de maig es va dur a terme la primera reunió de la Junta Rectora del Parc Natural de la Serra de Mariola prevista de l'any, i que també es va dur a terme per mitjà de videoconferència. En aquesta reunió, a més del punt habitual d'aprovació de l'acta anterior, es va donar compte de la Memòria de Gestió de l'any 2020 i es va exposar la situació actual del sistema automatitzat de control d'accessos a la pista del Vinalopó. Recordem que la junta rectora d'un parc natural es defineix com l'òrgan col·laborador i consultiu de la gestió del parc natural, que ha de ser oïda per a l'adopció de decisions referents a assumptes com els pressupostos, els instruments d'ordenació i planificació, l'emissió de determinats informes preceptius sobre projectes o altres que siguen sol·licitats, la realització de propostes i per a l'aprovació de la memòria anual de gestió.

VULL PARTICIPAR

Vols posar-te en contacte amb nosaltres en relació a aquesta publicació? Pots fer-ho per mitjà d'aquesta adreça electrònica: serra_mariola@gva.es

Redacció:
equip tècnic del Parc Natural

Centre d'Informació del PN
CV-795 (Alcoi-Banyeres) km 17
(mas d'Ull de Canals)

Parc Natural de la Serra de Mariola
965937961, 679195215
serra_mariola@gva.es
parquesnaturales.gva.es/mariola
www.facebook.com/pnserrademariola
t.me/pnserrademariola (canal Telegram)

